

Bijlage 11 Visie Natuurmonumenten

Natuurvisie Plantloon 2013 - 2030

Cultuur en natuur 'leven samen' op Landgoed Plantloon

Waarom een natuurvisie?

In het noordwesten van Nationaal Park De Loonse en Drunense Duinen ligt het bosrijke landgoed Plantloon. Statige lanen, historische gebouwen en omzoomde graslanden geven het landgoed karakter. Mooi zijn ook de middeleeuwse turfvaart en de dijkjes die het gebied doorkruisen. De vaste bezoekers, die veelal uit de directe omgeving komen, waarderen en genieten van de rust die hier heerst. Het landgoed vormt qua natuur en beleving een groot contrast met het aangrenzende en veel drukker stuifzandgebied.

In 2013 heeft Natuurmonumenten in overleg met de omgeving de Natuurvisie Landgoed Plantloon opgesteld. In deze natuurvisie is gezamenlijk een toekomstbeeld vastgesteld. Het schetst het beeld van het landgoed over 18 jaar. Daarin is niet alleen gekeken naar de natuurdoelen die we in deze periode willen bereiken. Ook hebben we vastgesteld hoe we omgaan met de cultuurhistorische elementen van het landgoed en welke rol de recreatie in de toekomst gaat spelen.

Met dit toekomstbeeld kan Natuurmonumenten haar beheer van het gebied veel beter invulling geven. Het is dan voor 18 jaar duidelijk wat wij nastreven op het gebied van natuur, cultuurhistorie en recreatie. Elke zes jaar gaan we vervolgens toetsen of we nog op koers liggen bij het behalen van onze doelen.

In deze brochure leest u meer over de keuzes die zijn gemaakt om het toekomstbeeld te behalen.

Natuurmonumenten

Argusvlinder

Nieuwe visie, nieuwe aandachtspunten

In een notendop zijn de doelen voor natuur, cultuurhistorie en recreatie als volgt samen te vatten:

Natuurmonumenten werkt continu aan het vergroten van de natuurwaarden op Plantloon. De soortenrijkdom in de bossen is toegenomen, maar in de graslanden en de wielen is nog veel te winnen te behalen. Door de graslanden anders te gaan beheren worden ze gevarieerder en bloemrijker. Voor veel dieren, waaronder dagvlinders en andere insecten biedt dit een betere leefomstandigheden.

Er gaat meer aandacht besteed worden aan het onderhouden van de cultuurhistorische elementen op Plantloon. In de natuurvisie 2013-2030 neemt cultuurhistorie een belangrijke plaats in. Er zal bijvoorbeeld meer zorg komen voor de lanen en de turfvaart. Sommige elementen, zoals akkers en houtsingels worden hersteld.

Plantloon is een verborgen parel, vooral bekend bij omwonenden. Dat moet zo blijven. De visie doet echter wel enkele voorstellen voor verbetering van de beleving van Plantloon.

Visie op natuur

Ook in de toekomst blijft Plantloon een natuurrijk landgoed. De door de mens aangebrachte patronen en elementen, in de vorm van afwisseling van bossen, lanen, graslanden, wielen, poelen en singels biedt volop ruimte en leefgebied aan veel planten- en diersoorten. Deze leefgebieden gaan wij verder verbeteren:

- Door te werken aan een gevarieerder bos met openplekken en meer natuurlijke bosranden. Het aandeel dode bomen en oude beeldbepalende (dikke levende) bomen neemt toe, als ook oude bomen met holtes. Vooral veel vogelsoorten profiteren hier van, zoals spechten en de grauwe vliegenvanger.
- Door enkele percelen met uitheemse naaldboomsoorten (karakteristiek voor de historische houtproductiefunctie) te laten staan. Deze naaldbosjes zijn niet alleen een stuk cultuurhistorie, maar ook belangrijk voor paddenstoelen en vogelsoorten, zoals sperwer en kuifmees.
- Door aanleg van een kruidenrijke akker.
- Door graslanden zodanig te beheren dat er meer bloemen en kruiden gaan groeien (pinksterbloem, margriet, echte koekoeksbloem, etc.) en er mooie overgangen komen naar de bossen. De koeien van de boer blijven in de wei.
- Door het verwijderen van de sliblaag en het kappen van het teveel aan bomen op de oever van het Kikkerwiel. De waterkwaliteit zal verbeteren, waardoor de bijzondere flora (o.a. moerasherts-hooi en vlottende bies) zich kan herstellen. Dit is ook belangrijk voor amfibieën (o.a. kamsalamander) en libellen.
- Door het verwijderen van de struiken op delen van de Melkdijk, waardoor de schrale (voedselarme) planten weer ruimte krijgen.
- Door het aantal poelen uit te breiden ten gunste van amfibieën en libellen.
- Door in overleg met de bewoners van het landgoed zo veel mogelijk ruimte te bieden aan natuurlijke "medebewoners", zoals uilen, zwaluwen en vleermuizen.

Heideontginning Plantloon begin 20ste eeuw

Visie op cultuurhistorie

Hoewel de geschiedenis van Landgoed Plantloon is vervaagd, zijn er nog tal van sporen te vinden. Door deze meer zichtbaar en beleefbaar te maken, geven we het landgoed iets van haar oude allure terug. Dit gebeurt subtiel en in balans met de natuur van Plantloon. Dat doen we op de volgende manieren:

- Door de Turfvaart als meest waardevol en historisch element in stand te houden. Het profiel van de vaart wordt op een tweetal plekken meer zichtbaar gemaakt en dode bomen worden verwijderd. In het verlengde van 't Kaagske is het streven brug over deze eeuwenoude lijn te leggen.
- Door de Meerdijk, Melkdijk en 't Voorhoofd weer beter beleefbaar te maken. Op sommige plekken wordt het profiel van de dijken hersteld (Meerdijk en Melkdijk) en ook worden de dijken weer zoveel mogelijk toegankelijk gemaakt.
- Door beeldbepalende grenskades als 't Kaagske en het Berkenlaantje te behouden. Dit houdt in dat ze niet mogen dichtgroeien.
- Door lanen die nog niet in verval zijn in stand te houden. Waarnodig de ondergroei tussen laanbomen verwijderen en vrijzetten van het aangrenzende bos.
- Door het kleinschalige karakter van Achterste Hoef van rond 1900 te herstellen. Houtsingels en een bloemrijke akker gaan dan weer het beeld bepalen in dit deel van Plantloon.
- Door de Hoeve en boerderij Plantloon op den duur beter zichtbaar te maken, waardoor ze weer het historisch hart van Landgoed Plantloon worden.
- Door de gebouwen met hun landgoedkleuren in stand te houden.

Visie op recreatie

Plantloon is vooral voor bewoners uit de directe omgeving een geliefde plek om te recreëren. En dat moet ook zo blijven! In de toekomst staat een ommetje door Plantloon nog steeds garant voor een unieke beleving. Deze is het best te omschrijven met kernwoorden als ontspanning, rust, verrassend afwisselend, boeiend natuurlijk, voelbaar verleden en prettig recreëren. Op de volgende manieren willen wij dat bereiken:

- Door de rust in het gebied te behouden. Plantloon wordt geen Loonse en Drunense Duinen, waar mensen uit de wijde omtrek recreëren. Dit bereiken we door recreatieve voorzieningen en het aantal routes beperkt te houden.
- Door op het landgoed zichtlijnen en doorkijkjes te maken en deze ook goed te onderhouden. Zo accentueren we de afwisseling tussen bos en open landschap. Dit biedt de wandelaars steeds nieuwe verrassende uitzichten.
- Door in Plantloon een gebied aan te wijzen waar wat intensievere recreatie mogelijk is. In een ander deel handhaven we dan rust. Zo zal ten noorden van de Turfvaart de hond op een aantal lanen los mogen lopen en komen er meer zitgelegenheden. Ten zuiden van de Turfvaart vooral rust en natuurbeleving centraal stellen.
- Door eenvoudige informatiepanelen over cultuurhistorie en natuurwaarden.
- Door het wandelen nog leuker te maken! Wij streven naar een brug over het Galgenwiel en een trekpontje over het Drongelens Kanaal.
- Door de noordelijke entrees van Plantloon een historisch landgoedkarakter te geven worden ze herkenbaarder als toegang tot een bijzonder natuurgebied.

Natuurmonumenten

Colofon:

tekst: Margreet Zwols, Irma de Potter, Erwin de Hoop
foto's: Bureau Cools, Margreet Zwols
vormgeving: Margreet Zwols, Irma de Potter

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Erwin de Hoop, telefoon 013-5159345 of kijk op: www.nm.nl/landgoed-Plantloon

Aandacht voor vormgeving entrees

Verbeteren waterkwaliteit wielen,
herstel van flora en fauna

Aanvullende recreatieve voorzieningen
in noordelijk deel?

Vochtige velden beheren als hooiland

Behoud van bijzondere bosopstanden
selectief bestrijden van invasieve exoten

Dijken en kades behouden, plaatselijk herstellen

Natuurlijke, gevarieerde bossen,
hier en daar houtproductie nog herkenbaar

Toevoegen aantal poelen

Hoofdstructuur paden, rondje Plantloon
Hoofdstructuur paden, langs lanen en lijnen

Optimaliseren droge verbinding met duinen

Natuur- en gebiedsvisie Plantloon Denkrichtingen en ideeën

Optimaliseren natte verbinding met Drongelens Kanaal

Lanen behouden, indien niet in verval

Streven naar terugdringen verdroging Plantloon
Herstel en uitbreiding paden

Hoeve Plantloon statig middelpunt,
behoud karakter 3 - en 7 weitjes

Turfvaart herkenbaar en beleefbaar maken,
ten zuiden van turfvaart heerst rust

Streven naar mantel-zoom-vegetatie bosranden

Streven naar kruiden- en faunarijke graslanden,
met koeien in de wei
Openheid Negen Bunder, Grote Ontginning behouden

Aanleggen graanakkertje(s)

Melkdijk en Voorhoofd beleefbaar, toegankelijk maken
Aandacht voor bij gebouwen en erven horende soorten

Achterste Hoeven weer kleinschalig, sfeer 1900
herstel houtwallen/singels op de Biezen

Natuurmonumenten

Eerste concept kaart, d.d. 04.09.2012